

Anexa nr.3 la ordinul ministrului educației, cercetării și inovării nr. 5097/09.09.2009

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

PROGRAME ȘCOLARE

RELIGIE

CULTUL ROMANO-CATOLIC DE LIMBA MAGHIARĂ

CLASELE a V-a - a VIII-a

*Aprobată prin ordin al ministrului
Nr. 5097/09.09.2009*

București, 2009

NOTĂ DE PREZENTARE

Actualele programe școlare au fost elaborate din perspectiva trecerii de la modelul de proiectare curriculară centrat pe obiective – elaborat și implementat în sistemul românesc de învățământ la mijlocul anilor '90 – la modelul centrat pe competențe. Adoptarea noului model de proiectare curriculară este determinată, pe de o parte, de nevoia de a realiza actualizarea formatului și unitatea concepției programelor școlare la nivelul ciclurilor de învățământ gimnazial și liceal. Pe de altă parte, acest demers asigură racordarea la dezvoltările curriculare actuale, centrate pe rezultate explicite și evaluabile ale învățării.

Prezentul document conține Programele școlare de *Religie – Cultul Romano-Catolic* (romano-catolic de limbă maghiară) și se adresează profesorilor care predau această disciplină la clasele a V-a – a VIII-a.

Pornind de la importanța competențelor pentru viața activă într-o societate a cunoașterii specifică secolului XXI, prezentul document prezintă programele școlare de *Religie - Cultul Romano-Catolic* pentru clasele a V-a – a VIII-a pe baza modelului de proiectare curriculară centrat pe competențe, care vizează înzestrarea elevului cu un ansamblu structurat de competențe de tip funcțional.

Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți (2006/962/EC) conturează, pentru absolvenții învățământului obligatoriu, un „profil de formare european” structurat pe opt domenii de competențe-cheie: Competențe sociale și civice, Comunicare în limba maternă, Comunicare în limbi străine, Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii, Competența digitală, A învăța să înveți, Spirit de inițiativă și antreprenariat, Sensibilizare și exprimare culturală. Competențele sunt definite ca ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini care urmează să fie formate până la finele școlarității obligatorii, de care are nevoie fiecare tânăr pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru cetățenia activă, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii. Structurarea acestor competențe-cheie se realizează la intersecția mai multor paradigme educaționale și vizează atât unele domenii „academice”, cât și aspecte inter- și transdisciplinare, metacognitive, realizabile prin efortul mai multor arii curriculare.

Contribuția disciplinei *Religie - Cultul Romano-Catolic de limbă maghiară* la formarea și dezvoltarea competențelor-cheie europene este nuanțată și diversificată, incluzând atât contribuția directă, prin susținerea formării și dezvoltării anumitor competențe-cheie, cât și contribuția indirectă/sensibilizarea cu privire la alte competențe-cheie. Disciplina *Religie – Cultul Romano-Catolic de limbă maghiară* contribuie îndeosebi în ceea ce privește următoarele domenii de competențe-cheie:

- Competențe sociale și civice
- Sensibilizare și exprimare culturală
- Comunicare în limba maternă
- A învăța să înveți

Principiile care întemeiază elaborarea prezentelor programe școlare sunt următoarele:

- utilizarea modelului de proiectare curriculară centrată pe competențe, model care permite asigurarea continuității și progresiei de la o clasă la alta, dar și continuitatea cu programele de Religie pentru ciclul primar și cele pentru liceu;
- asigurarea calității educației și compatibilizarea curriculumului național cu cel european, cu standardele europene prin formarea domeniilor de competențe-cheie, îndeosebi a competențelor culturale, de comunicare, interpersonale și civice, indispensabile vieții active într-o societate a cunoașterii specifică secolului XXI;
- asigurarea coerenței la nivelul ariei curriculare *Om și societate*, prin corelarea cu schimbările intervenite la nivelul celorlalte programe școlare;
- recomandarea unor valori și atitudini care să completeze dimensiunea cognitivă a învățării cu cea morală, din perspectiva finalităților educației, dar și a disciplinei *Religie*;
- includerea unor sugestii metodologice care să orienteze spre modalități didactice concrete de utilizare a curriculumului în proiectarea și realizarea activităților de predare-învățare-evaluare;
- contribuția Religiei la finalitățile sistemului de învățământ din România;

- contribuția Religiei la formarea competențelor cheie europene;
- identificarea acelor competențe care pot fi evaluate în perioada finalizării învățământului obligatoriu;
- identificarea unui număr relevant de situații în care este cerută demonstrarea fiecărei competențe;
- selectarea unui anumit decupaj de conținut organizat în jurul unor domenii relevante pentru elev și reprezentative din perspectiva credinței și a cerințelor societății contemporane;
- contribuția competențelor cheie din aria curriculară *Om și societate* la profilul de formare al absolventului învățământului obligatoriu, în mod deosebit la competențe care vizează: comunicarea, participarea la rezolvarea problemelor comunității, învățarea eficientă.

Disciplina **Religie – Cultul Romano-Catolic** face parte din aria curriculară "Om și societate" și i se alocă o oră/săptămână în trunchiul comun pentru toate nivelurile de învățământ.

Programa școlară de **Religie – Cultul Romano-Catolic** este structurată pe următoarele componente:

- nota de prezentare;
- competențe generale;
- valori și atitudini;
- competențe specifice și conținuturi;
- conținuturi ale învățării;
- sugestii metodologice.

Competențele generale se definesc pe discipline de studiu, având un grad ridicat de generalitate și de complexitate; competențele generale orientează demersul didactic, către achizițiile finale ale elevului.

Competențele specifice sunt corelate cu unitățile de conținut; corelația propusă are în vedere posibilitatea ca o anumită competență specifică să poată fi atinsă prin diferite unități de conținut, neexistând o corespondență biunivocă între acestea. Competențele specifice se formează pe parcursul unui an de studiu, sunt derivate din competențele generale fiind etape în formarea acestora. **Conținuturile** învățării sunt mijloace prin care se urmărește atingerea competențelor. Unitățile de conținut sunt prezentate într-o ordine care nu este obligatorie. Profesorii au libertatea de a aborda unitățile de conținut prevăzute de fiecare programă școlară, într-o altă ordine, respectând însă logica internă a disciplinei.

Elaborarea pe competențe a prezentelor programe școlare orientează către latura pragmatică a aplicării curriculumului: corelarea dintre unitățile de conținut și competențele specifice permite profesorului să realizeze conexiunea explicită între ceea ce se învață și scopul pentru care se învață.

Sugestiile metodologice cuprind recomandări pentru proiectarea demersului didactic, având rolul de a orienta cadrele didactice în utilizarea prezentelor programe școlare în ceea ce privește proiectarea și realizarea activităților de predare-învățare-evaluare în concordanță cu specificul disciplinei.

Pornind de la ideea că un demers de proiectare curriculară trebuie să acorde conceptului de competență semnificația unui „organizator” în relație cu care sunt stabilite finalitățile învățării, sunt selectate conținuturile specifice și sunt organizate strategiile de predare-învățare-evaluare, actuala programă școlară a urmărit valorizarea cadrului european al competențelor-cheie la următoarele niveluri: formularea competențelor generale și selectarea seturilor de valori și atitudini; organizarea elementelor de conținut și corelarea acestora cu competențele specifice; elaborarea sugestiilor metodologice.

Programele școlare se adresează atât profesorilor cât și autorilor de manuale. Lectura integrală și personalizată a programei școlare și înțelegerea logicii interne a acesteia reprezintă condiții indispensabile atât în vederea proiectării activității didactice, cât și în procesul de elaborare a manualelor școlare alternative.

COMPETENȚE GENERALE

1. Cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu ca fundament al mântuirii și desăvârșirii omului
2. Utilizarea adecvată a limbajului din sfera valorilor religioase în diferite contexte de comunicare
3. Manifestarea valorilor și a cunoștințelor religioase în propriile atitudini și comportamente
4. Cooperarea cu ceilalți în rezolvarea unor probleme teoretice și practice, în cadrul diferitelor grupuri
5. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității

VALORI ȘI ATITUDINI

- Conștientizarea rolului învățăturilor Bisericii în viața personală și a comunității
- Dezvoltarea respectului față de cele sfinte
- Asumarea propriei identități religioase
- Responsabilitate în exercitarea drepturilor și a obligațiilor care decurg din apartenența la diferite identități (confesiune, națiune, comunitate, profesie, cultură etc.)
- Respect și înțelegere față de semenii de alte credințe și convingeri
- Manifestare a respectului pentru ceilalți
- Interesul pentru aprofundarea cunoștințelor religioase în vederea permanentei deveniri spirituale
- Asumarea toleranței etnice, religioase și culturale

CLASA A V-A
COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

Competențe specifice	Conținuturi
<p>1. 1. Definierea rugăciunii ca mijloc de dialog cu Dumnezeu</p> <p>1. 2. Înțelegerea semnificației sfințelor sacramente</p> <p>2. 1. Utilizarea corectă a termenilor religioși ce definesc Sfințele Sacramente în exprimarea orală și scrisă</p> <p>1. 3. Înțelegerea semnificației Sfintei Liturghii ca centru al vieții creștine</p> <p>3.1. Utilizarea dialogului interconfesional</p> <p>4.1. Recunoașterea virtuților la sine și în celălalt</p> <p>2. 2. Construirea de afirmații pe baza surselor biblice</p> <p>5. 1. Participarea cât mai frecventă la Sfânta Liturghie</p> <p>5. 2. Participarea la ceremoniile legate de unele sacramente</p>	<p>Introducere în liturgie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elementele liturgiei • Rugăciunea • Sfânta Liturghie • Spațiul liturgic • Anul liturgic <p>Introducere în sacramente</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Despre har 2. Sacramentele
<p>2. 3. Descrierea principalelor caracteristici ale Sfințelor Sacramente</p> <p>1. 4. Conștientizarea importanței primirii sfințelor sacramente</p> <p>1. 5. Înțelegerea angajamentelor ce decurg din promisiunile făcute la primirea unor sacramente</p> <p>2. 4. Descrierea elementelor specifice ale sacramentelor la principalele confesiuni creștine</p> <p>5. 1. Participarea cât mai frecventă la Sfânta Liturghie</p> <p>5. 2. Participarea la ceremoniile legate de unele sacramente</p> <p>4. 2. Identificarea elementelor comune cultelor</p>	<p>Sacramentele inițierii creștine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Botezul • Mirul sau Confirmațiunea • Euharistia <p>Sacramentele de vindecare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pocăința sau Spovada • Maslul sau ungera bolnavilor <p>Sacramentele de slujire a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preoția • Căsătoria <p>Despre sacramentalii</p>

UNITĂȚI DE CONȚINUT

I. Introducere în liturgie

1. Ce este liturgia?
2. Elementele liturgiei
 - Despre rugăciune
 - Semne și simboluri în liturgie
3. Sfânta Liturghie
 - Liturgia Cuvântului
 - Liturgia Euharistiei
4. Spațiul liturgic
 - Biserica
5. Anul liturgic
 - Adventul – Crăciunul
 - Postul Mare
 - Paștele
 - Rusaliile
 - Cinstirea Sfintei Fecioare Maria și a Sfinților

II. Introducere în sacramente

3. Despre har
4. Sacramentele – Împărțirea și rolul lor

III. Sacramentele inițierii creștine

1. Botezul
 - Instituirea, definiția, materia și forma sacramentului
 - Celebrarea sacramentului
 - Roadele sacramentului
2. Mirul sau Confirmațiunea
 - a. Istoricul și importanța sacramentului
 - b. Definiția, materia și forma sacramentului
 - c. Semnele și ritualurile sacramentului
 - d. Roadele sacramentului
3. Euharistia
 - Vechea și Noua Alianță
 - Definiția, materia și forma sacramentului
 - Condiții pentru a primi Sfânta Împărțășanie

IV. Sacramentele de vindecare

4. Pocăința sau Spovada
 - Păcatul și consecințele sale în viața omului
 - Instituirea, definiția, materia și forma sacramentului
 - Condițiile necesare pentru celebrarea sacramentului
 - Ritualul sacramentului
5. Maslul sau ungerea bolnavilor
 - Definiția, materia și forma sacramentului
 - Celebrarea și roadele sacramentului

V. Sacramentele de slujire a comunității

6. Preoția
 - a. Întemeierea, definiția, materia și forma sacramentului
7. Căsătoria
 - a. Definiția, materia și forma sacramentului
 - b. Scopul căsătoriei. Datoriile celor căsătoriți

VI. DESPRE SACRAMENTALII

CLASA A VI-A
COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

Competențe specifice	Conținuturi
<p>1. 1. Înțelegerea semnificației celor zece porunci</p> <p>2. 1. Utilizarea corectă a termenilor religioși ce definesc cele zece porunci în exprimarea orală și scrisă</p> <p>3.1. Utilizarea dialogului interconfesional</p> <p>4.1. Recunoașterea virtuților creștine la sine și în celălalt</p> <p>2. 2. Construirea de afirmații pe baza celor zece porunci</p> <p>5. 1. Participarea la acțiunile caritative locale</p> <p>5. 2. Participarea la ceremoniile legate de biserică</p> <p>3. 2. Aplicarea virtuților creștine cuprinse în cele zece porunci</p> <p>1. 2. Identificarea în Sfânta Scriptură și în texte patristice de referință cazuri de respectare/nerespectare a poruncilor lui Dumnezeu</p> <p>5. 3. Înțelegerea deosebirilor dintre normele etice contemporane și poruncile biblice</p>	<p>Noțiuni generale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modul creștin de viață • Conștiința <p>Porunca principală</p> <p>Cele zece porunci</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău. Să nu mai ai alți Dumnezei afară de mine!” <ul style="list-style-type: none"> - Rugăciunea - Virtuțile divine - Sfintele moaște • Să nu iei numele Domnului Dumnezeuului tău în zadar! • Adu-ți aminte să sfințești Ziua Domnului! • Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta! • Să nu ucizi! • Să nu faci fapte necurate! • Să nu furi! • Să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău!
<p>2. 1. Utilizarea corectă a termenilor religioși ce definesc cele zece porunci în exprimarea orală și scrisă</p> <p>1. 3. Explicarea semnificațiilor Poruncilor Bisericii ca expresie a grijii acesteia față de oameni</p> <p>2. 2. Construirea de afirmații pe baza celor zece porunci</p> <p>4. 2. Identificarea elementelor comune cultelor</p> <p>4. 3. Analizarea învățăturilor creștine transmise prin cele zece porunci</p> <p>5. 4. Inițierea de participare la pregătirea de activități comune cu copii ce aparțin altor culte</p> <p>3. 3. Exprimarea acordului / dezacordului în raport cu un context social</p> <p>3. 4. Autoevaluarea raportată la valorile grupului</p>	<p>Cele cinci porunci ale Bisericii</p> <p>Virtuțile morale</p> <p>Fapte bune</p> <p>Păcatul</p> <ul style="list-style-type: none"> • Păcatul – boala sufletului • Păcatele împotriva Duhului Sfânt <p>Pe urmele lui Cristos</p> <p>Suferința – mijloc al mântuirii</p> <p>Preoția generală</p> <p>Viața călugărească</p>

UNITĂȚI DE CONȚINUT

I. Noțiuni generale

1. Modul creștin de viață
2. Conștiința

II. Porunca principală

III. Cele zece porunci

1. „Eu sunt Domnul Dumnezeul tău. Să nu mai ai alți Dumnezei afară de mine!”
 - Rugăciunea
 - Virtuțile divine
 - Sfintele moaște
2. Să nu iei numele Domnului Dumnezeului tău în zadar!
3. Adu-ți aminte să sfințești Ziua Domnului!
4. Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta!
5. Să nu ucizi!
 - a. Demnitatea omului
 - b. Iubirea aproapelui
 - c. Apărarea vieții
6. Să nu faci fapte necurate!
7. Să nu furi!
8. Să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău!

IV. Cele cinci porunci ale Bisericii

V. Virtuțile morale

VI. Fapte bune

VII. Păcatul

1. Păcatul – boala sufletului
2. Păcatele împotriva Duhului Sfânt

VIII. Pe urmele lui Cristos

IX. Suferința – mijloc al mântuirii

X. Preoția generală

XI. Viața călugărească

CLASA A VII-A
COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

Competențe specifice	Conținuturi
<p>1. 1. Definirea Bisericii drept popor al lui Dumnezeu, însuflețit de Duhul Sfânt și călăuzit de păstori sufletești</p> <p>1. 2. Recunoașterea în răspunsul Bisericii Catolice la întrebările existențiale o dovadă a existenței unui plan divin în istorie, de iubire și mântuire, al cărui moment decisiv este Isus Cristos</p> <p>2. 1. Utilizarea corectă a termenilor teologice folosite la conciliile ecumenice</p> <p>3.1. Utilizarea dialogului interconfesional</p> <p>4.1. Recunoașterea virtuților creștine la sine și în celălalt</p> <p>2. 2. Construirea de afirmații pe baza temelor teologice abordate la conciliile ecumenice</p> <p>3. 2. Aplicarea virtuților creștine cuprinse în învățătura conciliilor</p> <p>2. 3. Descrierea evenimentelor importante din istoria Bisericii în primele veacuri</p> <p>5. 1. Înțelegerea deosebirilor dintre normele etice contemporane și cele din istoria Bisericii</p>	<p><i>Biserica în primele veacuri</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Biserica din Ierusalim (mediul iudaic și Rusaliile) • Persecuțiile și răspândirea Bisericii. Petru și Paul • Persecuțiile din primele veacuri • Biserica primește libertatea. Edictul de la Milano • Conciliile ecumenice de la Niceea și de la Constantinopol • Conciliile ecumenice de la Efes și de la Calcedon <p><i>Biserica în Evul Mediu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • venimintele din 1054 • reticii și Inchiziția • Papii în exil la Avignon
<p>1. 2. Recunoașterea în răspunsul Bisericii Catolice la întrebările existențiale o dovadă a existenței unui plan divin în istorie, de iubire și mântuire, al cărui moment decisiv este Isus Cristos</p> <p>2. 1. Utilizarea corectă a termenilor teologice folosite în discuțiile teologice</p> <p>2. 2. Construirea de afirmații pe baza temelor teologice abordate în diferitele etape a istoriei bisericii</p> <p>3. 3. Exprimarea acordului / dezacordului în raport cu un context social</p> <p>3. 4. Autoevaluarea raportată la valorile grupului</p> <p>4. 2. Identificarea elementelor comune cultelor</p> <p>4. 3. Analizarea învățăturilor creștine transmise prin conciliile Bisericii</p> <p>5. 2. Inițierea de participare la pregătirea de activități comune cu copii ce aparțin altor culte</p>	<p><i>Biserica în epoca modernă și contemporană</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Martin Luther și Reforma protestantă • Calvin – Reforma în Elveția • Răspândirea protestantismului • Henric al VIII-lea și anglicanismul • Reforma catolică. Papii reformatori și Conciliul Tridentin • Iluminismul și Revoluția franceză • Cultele neoprotestante • Conciliul Vatican I și II <p><i>Organizarea Bisericii catolice locale</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Istoria Arhidiecezei Romano-Catolice de Alba Iulia • Istoria Diecezei Romano-Catolice de Oradea • Istoria Diecezei Romano-Catolice de Satu-Mare • Istoria Diecezei Romano-Catolice de Timișoara • Viața și activitatea episcopului Márton Áron

UNITĂȚI DE CONȚINUT

I. Biserica în primele veacuri

1. Biserica din Ierusalim (mediul iudaic și Rusaliile)
2. Persecuțiile și răspândirea Bisericii. Petru și Paul
3. Persecuțiile din primele veacuri
4. Biserica primește libertatea. Edictul de la Milano
5. Conciliile ecumenice de la Niceea și de la Constantinopol
6. Conciliile ecumenice de la Efes și de la Calcedon

II. Biserica în Evul Mediu

1. Evenimentele din 1054
2. Ereticii și Inchiziția
3. Papii în exil la Avignon

III. Biserica în epoca modernă și contemporană

1. Martin Luther și Reforma protestantă
2. Calvin – Reforma în Elveția
3. Răspândirea protestantismului
4. Henric al VIII-lea și anglicanismul
5. Reforma catolică. Papii reformatori și Conciliul Tridentin
6. Iluminismul și Revoluția franceză
7. Cultele neoprotestante
8. Conciliul Vatican I și II

IV. Organizarea Bisericii catolice locale

- Istoria Arhidiecezei Romano-Catolice de Alba Iulia
- Istoria Diecezei Romano-Catolice de Oradea
- Istoria Diecezei Romano-Catolice de Satu-Mare
- Istoria Diecezei Romano-Catolice de Timișoara
- Viața și activitatea episcopului Márton Áron

CLASA A VIII-A
COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

Competențe specifice	Conținuturi
<p>1. 1. Definirea semnificației Sfintei Treimi ca element central al credinței: Dumnezeu Tată - Creator, Dumnezeu Fiul – Mântuitor, Dumnezeu Duhul Sfânt–Dătător de viață</p> <p>1. 2. Recunoașterea faptului că credința este dar al lui Dumnezeu, oferit oamenilor din iubire</p> <p>2. 1. Utilizarea corectă a termenilor teologice</p> <p>3.1. Utilizarea dialogului interconfesional</p> <p>4.1. Recunoașterea virtuților creștine la sine și în celălalt</p> <p>2. 2. Construirea de afirmații pe baza temelor dogmatice</p> <p>3. 2. Aplicarea virtuților creștine cuprinse în învățătura Bisericii</p> <p>2. 3. Argumentarea corectă a existenței Sfintei Treimi</p> <p>5. 1. Înțelegerea deosebirilor dintre normele etice contemporane și cele din timpurile biblice</p> <p>2. 4. Extragerea informației esențiale dintr-un mesaj</p>	<p>Existența lui Dumnezeu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Există sau nu există Dumnezeu? • Înșușirile lui Dumnezeu • Preasfânta Treime <p>Dumnezeu – Tatăl</p> <ul style="list-style-type: none"> • rezența lui Dumnezeu în Vechiul Testament • ristos ne vorbește despre Dumnezeu Tatăl • n tată care ne iartă și ne iubește <p>Dumnezeu – Fiul</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cristos – împlinirea profețiilor mesianice • Isus – Fiul lui Dumnezeu și Fiul Mariei • Începutul activității publice a lui Isus • Învățătura și parabolele lui Isus • Isus este atotputernic ca și Tatăl: minunile lui Isus • Patima și moartea lui Isus. Învierea lui Isus
<p>2. 1. Utilizarea corectă a termenilor teologice folosite în discuțiile teologice</p> <p>2. 2. Construirea de afirmații pe baza temelor teologice abordate în diferitele etape a istoriei bisericii</p> <p>3. 3. Exprimarea acordului / dezacordului în raport cu un context social</p> <p>3. 4. Autoevaluarea raportată la valorile grupului</p> <p>4. 2. Identificarea elementelor comune cultelor</p> <p>4. 3. Analizarea învățăturilor creștine transmise prin conciliile Bisericii</p> <p>5. 2. Inițierea de participare la pregătirea de activități comune cu copii ce aparțin altor culte</p>	<p>Dumnezeu – Duhul Sfânt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duhul Sfânt în Sfânta Scriptură. • Acțiunea Duhului Sfânt în viața creștinului <p>Biserica</p> <ul style="list-style-type: none"> • Originea, întemeierea și misiunea Bisericii • Organizarea Bisericii <p>Omul în drum spre viața veșnică – Păcatele capitale și virtuțile opuse lor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mândria / umilința • Mânia / stăpânirea de sine • Desfrâul / curăția • Invidia / bunătatea • Lenea / hărnicia • Lăcomia / cumpătarea • Zgârcenia / generozitatea

UNITĂȚI DE CONȚINUT

I. Existența lui Dumnezeu

1. Există sau nu există Dumnezeu? Creația ne vorbește despre Dumnezeu
2. Cine este Dumnezeu? Înșușirile lui Dumnezeu
3. Preasfânta Treime

II. Dumnezeu – Tatăl

1. Prezența lui Dumnezeu în Vechiul Testament
2. Cristos ne vorbește despre Dumnezeu Tatăl
3. Un tată care ne iartă și ne iubește (Pilda fiului risipitor)

III. Dumnezeu – Fiul

1. Cristos – împlinirea profețiilor mesianice
2. Isus – Fiul lui Dumnezeu și Fiul Mariei
3. Începutul activității publice a lui Isus (botezul, ispitirea, nunta din Caana)
4. Învățătura și parabolele lui Isus
5. Isus este atotputernic ca și Tatăl: minunile lui Isus
6. Patima și moartea lui Isus. Învierea lui Isus (argumente)

IV. Dumnezeu – Duhul Sfânt

1. Duhul Sfânt în Sfânta Scriptură. Numele, denumirile și simbolurile Duhului Sfânt
2. Acțiunea Duhului Sfânt în viața creștinului

V. Biserica

1. Originea, întemeierea și misiunea Bisericii
2. Organizarea Bisericii

VI. Omul în drum spre viața veșnică – Păcatele capitale și virtuțile opuse lor

1. Mândria / umilința
2. Mânia / stăpânirea de sine
3. Desfrâul / curăția
4. Invidia / bunătatea
5. Lenea / hărnicia
6. Lăcomia / cumpătarea
7. Zgârcenia / generozitatea

SUGESTII METODOLOGICE

Modul în care este concepută programa răspunde unei duble exigențe: de a fi un punct de plecare comun pentru toți profesorii și, pe de altă parte, de a-i incita în interpretarea și adecvarea acesteia la condițiile specifice în care își desfășoară activitatea.

În vederea valorizării competențelor cheie și a asigurării transferabilității la nivelul activității educaționale, se recomandă ca **strategiile didactice** utilizate în predarea disciplinei *Religie – Cultul Romano-Catolic de limbă maghiară* să pună accent pe: construcția progresivă a cunoașterii; flexibilitatea abordărilor și parcursul diferențiat; coerență și abordări inter- și transdisciplinare.

Actuala programă școlară valorifică exemplele de activități de învățare din programele anterioare (elaborate după modelul centrat pe obiective), oferind astfel cadrelor didactice un sprijin concret în elaborarea strategiilor de predare care să permită trecerea reală de la centrarea pe conținuturi, la centrarea pe experiențe de învățare.

Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:

- formularea și rostirea de rugăciuni;
- dialog pe tema tipurilor de rugăciuni și a rolului acestora în viața unui creștin;
- dialog pe tema semnificației sfințelor sacrameinte: semne văzute ale harurilor nevăzute dăruite de Dumnezeu, mijloc de relaționare cu Dumnezeu și cu aproapele nostru, chemare a omului pentru a fi părtaș la viața divină, mijloc prin care Isus acționează în lume;
- dialog pe tema importanței unor sacrameinte în viața creștină;
- exerciții de identificare a semnificației unor termeni în diferite contexte;
- utilizarea de glosare, dicționare, liste de cuvinte;
- completarea de rebusuri cu tematică religioasă; observarea și comentarea unor imagini și texte cu conținut religios;
- dezbateri colective pe tema semnificației Sfintei Liturghii și a locului acesteia în slujbele Bisericii;
- participarea la slujbele religioase;
- exerciții de identificare în Sfânta Scriptură a pasajelor referitoare la sacrameinte și comentarea lor;
- dialog pe tema semnificației caracteristicilor sacramentelor: materii, forme, semne, simboluri, ritualuri, obiceiuri și tradiții;
- exerciții de analiză a istoricului unor sacrameinte;
- vizionarea de filme sau înregistrări video cu Sfintele Sacrameinte;
- dialog pe tema rolului primirii sacramentelor;
- realizarea unor diagrame și tabele cronologice cu momentele în care se primesc sacramentele;
- dialog pe tema angajamentelor făcute la botez, chemarea de slujire în Biserică;
- participarea la ceremoniile legate de unele sacrameinte;
- vizitarea bisericilor altor confesiuni;
- organizarea de întâlniri și dezbateri cu reprezentanți ai altor culte;
- exerciții de identificare a caracteristicilor comune și a diferențelor dintre formele sacramentelor la diferite culte;
- dialog pe tema elementelor de unitate dintre diferite culte;

Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:

- lectura din Biblie;
- dezbateri colective pe tema semnificației Celor zece porunci: semn al iubirii lui Dumnezeu față de oameni, temelie a raporturilor omului cu Dumnezeu și cu semenii;
- exerciții de analiză a Celor zece porunci prin prisma poruncii iubirii față de Dumnezeu și față de semenii, instaurată de Isus;
- dialog pe tema semnificației zilei Domnului în Sfânta Scriptură și a modului de sfințire a acesteia;
- utilizarea de glosare, dicționare, enciclopedii;
- completarea și crearea de rebusuri pe teme date;
- exerciții de utilizare a unor termeni religioși în diferite contexte, cu diferite sensuri;

Document realizat la CNCEIP - 15 iunie 2009 – proiect în dezbatere publică

- exerciții de analiză comparativă a unei parabole / metafore literare și a uneia din Biblie;
- lectura din Biblie;
- dialog pe tema formelor de manifestare a Poruncilor lui Dumnezeu în viața obișnuită (în familie, în biserică, în societate);
- studiu de caz: care din personajele biblice, sfinți au respectat/nu au respectat Poruncile lui Dumnezeu;
- redactarea de compuneri, portrete ale unor personaje biblice;
- exerciții de identificare a păcatelor împotriva Poruncilor lui Dumnezeu;
- exerciții de analiză a Celor zece porunci;
- dialog pe tema constrângerii/libertății de alegere a respectării/nerespectării poruncilor biblice;
- redactarea unei liste de reguli pentru clasă/comunitate;
- exerciții de comparație între reguli etice/porunci biblice;
- exerciții de evaluare a unor situații-problemă din perspectiva respectării poruncilor biblice/regulilor etice;
- proiectarea și organizarea de activități în comun (excursii, activități de binefacere);
- jocuri de rol pe tema rezolvării de conflicte;
- exerciții de argumentare/contraargumentare a unor opinii, idei;
- studii de caz.

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- analiza comparativă a rolului Bisericii în primele veacuri / în societatea contemporană;
- vizionarea de filme didactice pe tema istoriei Bisericii;
- dezbatere colectivă pe tema planului lui Dumnezeu de mântuire a oamenilor: etape, semnificație;
- exerciții de identificare a sensului corect al unor termeni religioși din liste de definiții;
- alcătuirea de glosare cu noțiuni de istorie/istoria Bisericii;
- utilizarea de dicționare, enciclopedii;
- redactarea de compuneri, studii pe teme biblice date;
- exerciții de diferențiere a sensului clasic/actual al unor termeni religioși;
- realizarea de cronologii cu principalele evenimente din perioada de început a Bisericii;
- lectura și analiza unor texte istorice referitoare la evenimentele studiate;
- dialog pe tema cauzelor persecuțiilor creștinilor din primele veacuri;
- realizarea unor studii documentare despre separările din cadrul Bisericii;
- exerciții de ierarhizare a cauzelor evenimentelor studiate;
- dialog pe tema libertății religioase;
- utilizarea de hărți, atlase, enciclopedii;
- realizarea de biografii și portrete ale unor personalități din istoria Bisericii locale;
- studiu de caz: viața și activitatea unei personalități din istoria Bisericii locale;
- organizarea de vizite la diferite obiective religioase care prezintă o importanță deosebită pentru istoria Bisericii locale;
- jocuri de rol;
- studii de caz pe tema abaterii de la norme;
- lectură din Biblie;
- elaborarea de liste de bibliografii, proiecte personale pe tema istoriei Bisericii;
- dialog pe tema rolului modelului în viața personală și a comunității;
- studii de caz.

Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:

- lectura din Biblie;
- exerciții de analiză a articolelor Crezului;
- structurarea conținutului Crezului pe idei tematice;
- exerciții de analiză a mesajului lui Cristos: “Fericiți cei săraci cu duhul”;
- lecturarea unor texte semnificative din literatura religioasă și/sau filosofică;

- exerciții de identificare a sensurilor posibile ale unor cuvinte (iubire etc.);
- utilizarea de dicționare, glosare;
- exerciții de analiză pe baza textului;
- exerciții de argumentare / contraargumentare pe o tema dată;
- elaborarea unor liste de lecturi;
- exerciții de analiză a Crezului pe unități tematice, având ca suport Catehismul;
- comentarea momentelor din istoria Bisericii în care s-a definitivat Crezul;
- exerciții de analiză a rolului Bisericii la întărirea credinței;
- studiu de caz: Cum se implică Biserica în rezolvarea problemelor comunității;
- elaborarea de liste cu virtuțile creștine transmise prin învățăturile lui Isus;
- exerciții de analiză a unor parabole biblice;
- elaborarea de liste cu păcatele capitale corespunzătoare fiecărei virtuți identificate;
- exerciții de definire a păcatelor în sens biblic / în sens comun;
- dialog pe tema rolului Bisericii într-o comunitate;
- participarea la slujbe bisericești;
- organizarea de activități comune școală-biserica;
- formularea unor rugăciuni pe tema credinței;
- organizarea de activități de întraajutorare;
- realizarea de eseuri pe tema libertății credinței;
- participarea la acțiuni de caritate și ecumenice.

Utilizarea surselor biblice, teologice în predarea Religiei trebuie să se afle permanent în atenția profesorului. Din această perspectivă, strategiile didactice focalizate pe utilizarea surselor trebuie să ia în considerare elemente precum categoria formală de sursă, categoria cronologică, utilitatea sursei în atingerea scopurilor de predare.

Gândirea critică este considerată un factor-cheie în învățarea eficientă. Antrenarea acestui tip de gândire poate avea ca punct de plecare strategii bazate pe lectura activă, elaborarea raționamentelor, formulare de întrebări, elaborare de texte diverse (fișe de lectură, comentarii, recenzii, referate, eseuri), folosirea de metode grafice.

Integrarea noilor tehnologii informatice în procesul de predare-învățare (inclusiv Internetul) devine esențială în condițiile multiplicării surselor de informare și de comunicare.

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățare. În perspectiva unui demers educațional centrat pe competențe, se recomandă utilizarea cu preponderență a evaluării continue, formative. Alături de formele și instrumentele clasice de evaluare, recomandăm utilizarea unor forme și instrumente complementare, cum sunt: proiectul, portofoliul, autoevaluarea, evaluarea în perechi, observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor. Procesul de evaluare va pune accent pe:

- corelarea directă a rezultatelor evaluate cu competențele specifice vizate de programa școlară;
- valorizarea rezultatelor învățării prin raportarea la progresul școlar al fiecărui elev,
- recunoașterea, la nivelul evaluării, a experiențelor de învățare și a competențelor dobândite în contexte non-formale sau informale;
- utilizarea unor metode variate de comunicare a rezultatelor școlare.